

РЕШЕНИЕ

№ 131

гр. Варна, 20.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА в публично заседание на девети март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Светлана Т.

при участието на секретаря Мария Д. Манолова
като разгледа докладваното от Светлана Т. Търговско дело №
20223100900478 по описа за 2022 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството т.д. № 478 по описа на Окръжен съд Варна е образувано по молба на **Г. И. Г. с ЕГН ******* с адрес ****, чрез пълномощник адв. Н. Б., АК Варна и **Х. И. Г. с ЕГН ******* с адрес ***, чрез адв. Н. Т., АК Варна, с която са предявени в условията на субективно и обективно съединяване осъдителни иски с правно основание чл. 432, ал.1 от КЗ и чл.86 от ЗЗД срещу ЗАД „ОЗК – ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД ЕИК 121265177 със седалище и адрес на управление гр.София, жк Възраждане, ул.Света София 7, ет.5, за присъждане на всеки един от ищите на сумата от по 70 000 лева, представляваща обезщетение за **неимуществени** вреди, изразяващи се в болка и страдание, емоционален стрес и негативни психически изживявания от загубата на майка им Ива. П. Г., ЕГН *****, настъпила в резултат на ПТП от 05.05.2019г., виновно причинено от В. С. В. с ЕГН ***** като водач на л.а. „**“ с рег. №**, застрахован по риска „Гражданска отговорност“ в ЗАД „ОЗК - ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД, ведно със законната лихва върху главницата от датата на ПТП – 06.05.2019г. до окончателното изплащане на задължението.

В исковата молба се излага, че ищите са законни наследници на лицето Ива. П. Г. ЕГН *****, починала на 05.05.2019г. в резултат на претърпяно ПТП на дата 05.05.2019г., предизвикано от делинквента В. С. В. с ЕГН ***** като водач на л.а. „**“ с рег. №**. Твърди се, че автомобилът е бил застрахован със застраховка „Гражданска отговорност“ при ЗАД „ОЗК – ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД ЕИК 121265177 по силата на

сключена застрахователна полица № GO 63860689 със срок на действие от 28.06.2018г. до 27.06.2019г. Сочи се, че срещу В. В. се е провело наказателно производство, по което с влязла в сила присъда № 68/24.10.2019г. по НОХД № 1002/2019г. на ОС – Варна, подсъдимият е признат за виновен, че е нарушил правилата за движение по пътищата – чл.20, ал.2 от ЗДвП и по непредпазливост е причинил смъртта на ИвА. П. Г. и средна телесна повреда на Г. Р. М.. Излага се, че поради тези обстоятелства за тях е налице правен интерес да упражнят правото си да предявят пряк иск срещу застрахователя по гражданската отговорност на основание чл. 432, ал.1 от КЗ. Сочи се, че ишците са изпълнили законното изискване по чл.380, ал.1 от КЗ, като всеки от тях е депозирал пред ответника застрахователната си претенция, и доколкото ишците са преценили предложеното от застрахователя обезщетение за занижено, заявяват настоящата искова претенция. Молят съда да осъди ответника да заплати обезщетение за претърпените неимуществени вреди, законна лихва за забава в плащането на главницата от датата на деликта, както и да заплати сторените от ишците разноси в исковото производство.

В срока за отговор на исковата молба, ответното дружество ЗАД „ОЗК – ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД ЕИК 121265177 оспорва исковете като неоснователни по основание и размер.

На първо място, на осн.чл.237, ал.1 от ГПК, ответникът признава исковете до размер от 35 000 лева, като твърди, че е изразил готовност да заплати на 18.03.2022г. като е отправил предложение за сключване на извънсъдебни споразумения. Сочи се, че с писма с изх. № 99-1406/18.03.2022г. и с изх. № 99-1407/18.03.2022г. ответникът е отправил предложения към всеки от двамата ишци за сключване на извънсъдебни споразумения като е изразил готовност за заплащане на обезщетения за причинените от ПТП неимуществени вреди от по 35 000 лева за всеки един от тях, които не са приети.

Оспорват се като неоснователни акцесорните икове за присъждане на законна лихва върху претендираните обезщетения за периода от 05.05.2019г. до 24.02.2022г. предвид разпоредбите на чл. 429, ал. 2 и ал. 3 от КЗ и чл. 497, ал. 1 от КЗ. В условията на евентуалност, се въвежда възражение за **изтекла погасителна давност** на основание чл. 111,6. "в", предл. 2-ро от ЗЗД по отношение на претендираната законна лихва за периода от 05.05.2019г. до 11.07.2019г.

Не се оспорва, че между В. С. В. и "ОЗК Застраховане" АД е съществувало валидно облигационно правоотношение по застрахователна полица № BG/23/ 118001826121 от 22.06.2018г. за застраховка „Гражданска отговорност" на лек автомобил марка „**" модел „**", с рег. № **, със срок на валидност от 28.06.2018г. до 27.06.2019г., както и факта на осъществилото се на 05.05.2019г. ПТП, при което е починала ИВА. П. Г. и е причинена средна телесна повреда на Г. Р. М.. Не оспорва и наличието на влязла в законна сила присъда срещу В. С. В.. При застрахователя е образувана обща преписка по щета № 0411-090-0002/2022.

Оспорва се настъпването на твърдяните имуществени вреди, доколкото не са ангажирани доказателства относно техния характер и интензитет. Оспорват се твърденията за значителни имуществени вреди поради неангажирането на доказателства, касаещи отношенията между ишците и тяхната майка преди ПТП. Оспорва се наличието на психически страдания, душевни болки и тежка травма след ПТП поради липсата на медицинска документация, свързана с психичното състояние на ишците след смъртта на родителя им. Счита се, че процесното събитие и последиците от него са били особено стресогенни за ишците, и че с поведението си те са способствали за продължителността на периода, през който търпят вреди, тъй като не са взели никакви мерки в тази насока.

Въвежда се възражение за съпричиняване на вредата от страна на починалия наследодател, като се сочи, че пострадалото лице е пътувало в автомобил, управляван от водач, употребил алкохол над законоустановения минимум, и този факт му е бил известен. На следващо място се твърди, че към момента на ПТП ИВА. Г. е пътувала в автомобила без поставен обезопасителен колан, и с поведението си освен, че е нарушила разпоредбата на чл. 137а, ал. 1 от ЗДвП, е способствала и за настъпване на тежкия вредоносен резултат спрямо самата себе си.

Настоява се за отхвърляне на искове над признатите размери от 35 000 лева до претендирания от всеки ищец размер, като неоснователен и недоказан. Заявено е искане за присъждане на съдебно-деловодни разноски.

С допълнителната искова молба ишцата пояснява, че с майка си е имала здрава семейна връзка, изградена на разбирателство, любов и подкрепа, като в резултат на преждевременната ѝ загуба е лишена от нейната морална подкрепа и общуване. Оспорва се възражението за съпричиняване относно липсата на поставен обезопасителен колан, доколкото определящо за леталния изход от ПТП, е притискането на тялото ѝ под тежестта на тялото на седящия зад нея пътник.

Ответникът депозира отговор на допълнителната искова молба, в който поддържа въведените възражения, вкл. за съпричиняване на вредите от

пострадалата и репликира твърденията на ищцата наличието на силна връзка между ищцата и майката, доколкото по делото не са ангажирани доказателства в тази насока.

СЪДЪТ, като взема предвид събраните по делото писмени и гласни доказателства, приема за установено от фактическа и правна страна следното :

Исковете черпят правно основание от разпоредбите на чл. 432, ал.1 от КЗ във вр.чл.45 и 52 от ЗЗД, чл.86 от ЗЗД във вр.чл.84, ал.3 от ЗЗД.

В тежест на всеки един от ищите е възложено да проведе пълно и пряко доказване на всички елементи от фактическия състав на непозволено увреждане - виновно противоправно действие, извършено от водача на ППС В. С. В., настъпили вреди – смъртта на майката на ищите, съотв.за последните – душевни болки и страдания от загубата, причинно-следствена връзка между деликта и вредите; наличие на валидно застрахователно правоотношение по договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилистите между ответното дружество и делинквента; вид и тежест на неимуществените вреди, както и да обосноват размера на претендираното обезщетение. Единствено субективният елемент – вината – се предполага - до доказване на противното.

Ответникът следва да установи изпълнението си по договора за застраховка „Гражданска отговорност“, както и останалите релевирани възражения, вкл. възражението за съпричиняване на вредите от страна на наследодателя на ищите, както и от тях самите.

Не се спори между страните и се установява от данните по приложеното по настоящото дело НОХД № 1002/2019г. по описа на ОС Варна, че на 05.05.2019г. в гр.Варна, при управление на МПС – л.а. ** с рег. № **, В. С. В. с ЕГН *****, нарушил правилата за движение по пътищата – чл.20, ал.2 т ЗДвП, и по непредпазливост причинил смъртта на ИвА. П. Г. и средна телесна повреда на Г. Р. М., изразяваща се във фрактура на дясна предмишница, и фрактура на нос, като деянието е извършено в пияно състояние с концентрация на алкохол в кръвта 3.65 на хиляда, установено по надлежния ред, което представлява престъпление по чл.343, ал.4, вр.ал.3, пр.1, б.а, пр.2 и б.б, пр.1, вр.ал.1, б.б, пр.2 и б.в вр.чл.342, ал.1 от НК.

Образуваното наказателно производство по повод процесното ПТП

приключва с влязла в сила присъда № 68/24.10.2019г., с която на В. В. му е наложено наказание лишаване от свобода за срок от седем години и четири месеца първоначален общ режим.

От представеното удостоверение за наследници, изд.от Община Варна с изх. № 681/08.05.2019г., се установява, че ищите Г. И. Г. и Х. И. Г., са съответно син и дъщеря на пострадалата в произшествието ИвА. П. Г..

По делото не е спорен и въпроса относно наличието на валидно застрахователно правоотношение на застраховка „Гражданска отговорност“ между ответното дружество и делинквента В. В. със срок на валидност на застрахователната полица № BG/23/118001826121 28.06.2018г. – 27.06.2019г.

Предявените от ищите застрахователни претенции са регистрирани при застрахователя с вх. № 70/24.02.2022г. за Г. Г. и с вх. № 71/24.02.2022г. за Х. Г.. При застрахователя е образувана обща преписка по щета № 0411-090-0002/2022. С писма изх. № 99-1406/18.03.2022г. и с изх.№ 99-1407/18.03.2002г. ответното дружество е отправило предложение към всеки от двамата ищци за сключване на извънсъдебно споразумение като е изразил готовност за заплащане на обезщетения за причинените от ПТП неимуществени вреди от по 35 000 лева за всеки един от тях. Предложението е достигнало до тях на 21.03.2022г., но ищите не са взели отношение по него.

Не се оспорва факта на получените от ИвА. Г. в следствие на ПТП увреждания, изразяващи се в тежка черепно-мозъчна травма, гръдна травма, коремна травма, травма на горните крайници. Според експерта-медик по назначената КСМАТЕ причината за смъртта на Г. е тежката съчетана травма, изразена в посочените увреждания на жизненоважни органи.

По отношение механизма на ПТП се сочи, че на 05.05.2019г., около 19.45 часа, в гр.Варна, на бул.„Света Елена“, при движение в посока центъра на града и кв.„Владиславово“ е настъпила самокатастрофа на лек автомобил спрямо стълб от електропреносната мрежа на тролейбусния транспорт. Л.а. „**“ с рег.№**, управляван от В. С. В., в условията на загуба на управление над автомобила от водача, напуска в ляво пътното платно, възкачва се спрямо ляв попътен бордюр и реализира удар със металния стълб намиращ се в левия банкет. ПТП-то настъпва поради управление на автомобила от водачът след значително потребено количество алкохол, довело до неговата невъзможност да направлява автомобила. Количеството установено в кръвната проба на

водачът е било шест пъти над нормата определена от закона. В резултат на тежкия удар пострадват пътниците от десните предна и задна седалка, както и водачът на автомобила. На мястото на ПТП е настъпила смъртта на пътничката от предна дясна седалка ИвА. П. Г..

Конкретно относно механизма на настъпване на смъртта на наследодателя на ишците, вещите лица обясняват, че тялото на пострадалата се е устремило напред и в ляво към точката на съприкосновение на автомобила със стълба. В резултат на свободното преместване на тялото, под влияние на собствената му кинетична енергия, в момента на удара, е настъпил удар на главата в арматурното табло, разположено пред предна дясна седалка, довело до силно свиване на главата към гърдите, предизвикало прекъсване на сухожилните връзки между тилната кост, първия и втория шийен прешлен. Установеното кръвонасядане в дясната тилна област, както и счупването на черепа в дясна задна черепно- мозъчна ямка и към големия тилен отвор показват механично въздействие в тази област. Напречното прекъсване на гръбнака в гръдната част, заедно с конусовидното смачкване на 4-ти и 5-ти гръден прешлен показват механизъм на силно прегъване на тялото в тази област в посока напред. Всички травматични увреждания са прижизнени, възникнали по общия механизъм на удари с или върху твърди тъпи предмети голяма кинетична енергия. Същите могат да се получат в купето на лек автомобил при условията на конкретното ПТП – като пътник на дясна предна седалка.

В тази насока е и описаната по-горе присъда, с чиято обвързваща сила досежно факта на извършване на деянието, неговата противоправност и виновността на дееца, по арг. от чл.300 ГПК, съдът следва да се съобрази. Силата на присъдено нещо се разпростира досежно всички признаци на престъпния състав и правната квалификация на деянието, поради което може да се противопостави на всички по отношение на визираните в чл.413 от НПК констатации, независимо дали са участвали в наказателния процес. В конкретния случай вредата – настъпилата смърт на пострадалата - е елемент от състава на деянието, има сила на присъдено нещо и съответно гражданския съд е длъжен да се съобрази с нея, приемайки, че между травматичните увреждания, получени при ПТП и настъпилия смъртен изход е налице причинно-следствена връзка.

В показанията си, дадени в настоящото производство, св. В. С. В., водач на автомобила, в който пострадалата е пътувала, твърди, че двамата заедно били на вилата, където сядили зеленчуци. Към обяд пристигнал с приятелката си синът на Г.. Направили барбекю. Всички употребили алкохол. Към 17 часа В. и Г. потеглили с автомобила. Не поставили обезопасителни колани, тъй като живеели наблизко, на около километър от вилата.

По делото са събрани гласни доказателства за вида, характера и тежестта на настъпилите за ищците вреди посредством разпита на водените от ищците свидетели – И.А. Г., баща на ищците, и М.М.М., приятел на ищцата.

Св. Г. научава за смъртта на бившата си съпруга, ИвА. Г., на следващия ден след телефонно обаждане на сина им, ищецът Г. Г., Двамата с ищеца работят заедно. За да се успокои, ищецът излязъл две седмици в отпуск. След завръщането си бил мълчалив, но и често сменял настроението си като ставал раздразнителен. Това продължило около половин година. Първите две седмици той почти не спял; на работа бил подпухнал от недоспиване и плач. Станал затворен; не се виждал с приятелите си; започнал да пие вечер повече, което впоследствие било преустановено.

Свидетелят споделя, че след развода, двете деца, Г. и Х. останали при майката, като дори и след излизането им от дома при навършване на пълнолетие, тримата продължили да бъдат много близки. След като навършил 18 години Г. работил около две години в Испания, като след завръщането си отново заживял при майка си. Той бил семеен около три години, след което последвал тежък развод, с големи разочарования. По време на развода отново живял в дома на майка си за около 3-4 месеца. В последствие Г. се отделил самостоятелно на квартира, но поне веднъж седмично се събирали при него, или в нейния дом; чували се по телефона всеки ден; помагал редовно. Така по време на ремонта в жилището ѝ, в продължение на близо три месеца ходел всяка вечер, за да ѝ помага. След смъртта на майка си не искал да празнува по празници, развил фобия, че по празник ще се случи нещо лошо, т.к. смъртта ѝ настъпила срещу 6 май. Свидетелят твърди, че избягва да разговаря със сина си за майка му, защото това го разстройвало. Според св. Г. Г. посещавал лекар и вземал успокоителни.

Според свидетеля между ищцата Х. Г. и майка ѝ също съществувала изключителна близост. Често, когато звънял на дъщеря си, тя била с майка си. Всяка събота, когато Х. имала почивен ден, двете го прекарвали заедно. След раздялата на Х. със съпруга ѝ, тя се прибрала с детето в дома на майка си. После имала приятел, с когото също се разделила, и отново заживяла при майка си. „Като се опари в живота и мама я прибира“. След смъртта на майката тя станала разсеяна, „неадекватна“, допускала грешки на работното си място. Това състояние продължило около 4-5 месеца. Но дори сега, когато му звъннала по телефона, за да го помоли да свидетелства, се разплакала.

Св. М.М. живее на семейни начала с ищцата Х. Г.. Късно през нощта на 05.05.2019 година тя му звъннала, като му казала, че брат ѝ не може да се свърже с майка им по телефона. След няколко разговора научили за катастрофата и тръгнали към местопроизшествието, където разбрали, че има двама ранени и един починал, но не и кой. Когато пред болницата дошла трупната кола и изнесли трупа, тогава видели, че е ИВА. Г.. Двамата ищци били покосени, треперещи, разплакани.

Впоследствие Х. Г. станала нервна, разконцентрирана; плачела постоянно, не можела да спи нормално около 5-6 месеца. Успяла да се справи със скръбта след много разговори със приятеля си. Същият свидетелства, че двете с майка си били изключително близки. Ищцата споделяла много с нея; всяка седмица се събирали или в техния дом, или в нейния. Чествали всички празници заедно, по Нова година, за И. ден. Двете излизали на разходка и за пазаруване. Понастоящем тъгата ѝ продължава; натъжавала се винаги, когато гледала снимки с майка си или по празници, на които тя вече липсвала.

Вещото лице по назначената съдебно-психиатрична експертиза докладва, че за периода преди смъртта на тяхната майка липсват данни от делото и психиатричното изследване за предшестващи личностови девиации или психични разстройства при ищите. В резултат на загубата на тяхната родственица ищите са развили Тежък депресивен синдром с протрахиран ход, като форма на Реакция на скръб/траур. Реакцията на скръб е била с изразени симптоми на тежка депресия около година след инцидента. И при двамата ищци депресивният синдром е бил съпътстван от симптоми на посттравматичен стрес, като кошмарни сънища, натрапливи спомени от ПТП-то. Към момента на изследването, по отношение на ищите са налице трайни негативни емоции, характерни при загуба на лице, с което е налице тясна връзка, но с по-малка степен на интензивност в сравнение с първата година на скърбене. Припомнянето на инцидента активира и при двамата ищци

натрапливи спомени и кошмарни съновидения. Според експерта е било удачно, с оглед липсата на сън и тежката депресия и у двамата, те да предприемат медикаментозно лечение и психотерапия, която да подпомогне по-лесното преодоляване на отрицателните емоции и за разтоварването им.

ВЪЗ ОСНОВА на изложените факти и обстоятелства, безспорно установени от еднопосочните и взаимнодопълващите се писмени и гласни доказателства, се налагат следните правни изводи :

Ищците, в качеството на низходящи на пострадалата, са материалноправно легитимирани да търсят обезвреда на имуществените и неимуществените вреди, изразяващи се претърпени душевни болки и страдания от смъртта на техния родител в резултат на ПТП. Изводът се налага с оглед постановките на ППВС 4/1961г., допълнено с ППВС 5/1969г. и потвърдено с ППВС 2/1984г., съгласно които право на обезщетение на неимуществени вреди се признава на съпругът, низходящите, възходящите, на отгледано, но неосиновено дете, съответно на отглеждания го, ако единият от тях почине вследствие на непозволеното увреждане, както и на лицето, което е съжителствало на съпружески начала с починалия от непозволеното увреждане, без да е бил сключен брак, ако това не е престъпление и не противоречи на морала.

Съгласно разпределената доказателствена тежест, ищците установяват наличието на всички елементи от фактическия състав на чл. 432, ал.1 от КЗ във вр.чл.45 от ЗЗД, ангажиращи отговорността на застрахователя за обезвреда на настъпилите за тях в резултат на деликта неимуществени вреди.

Влязлата в сила присъда се ползва със сила на присъдено нещо относно изчерпателно посочените в чл.300 от ГПК обстоятелства, при което е задължителна за съда, разглеждащ гражданскоправните последици от конкретното деяние, но само относно това дали то е извършено или отрецено, дали е противоправно и дали деецът е виновен. При наличието на влязлата в сила присъда № 68 от 24.10.2019г., постановена по нохд № 1002 по описа на ВОС за 2019г. вината на прекия причинител и причинно-следствената връзка между противоправното му деяние, съставляващо престъпление, за което е осъден, и вредата, изразяваща се настъпилата вследствие процесното ПТП смърт на бащата на ищците, са въпроси, които не подлежат на пререшаване в настоящото производство.

Отговорността на ответното дружество в случая също е безспорна с

оглед наличието на валидно сключена между него и собственика на лекия автомобил задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, което правоотношение е съществувало и към датата на ПТП. Съгласно разпоредбата на чл. 429, ал.1 от КЗ обект на застраховане по застрахователното правоотношение е гражданската отговорност на лица, притежаващи или ползващи на законно основание МПС (чл. 477, ал.2 от КЗ), за имуществени и неимуществени вреди, причинени от застрахованите на трети лица при управление на МПС. Под „застраховани“ по смисъла на чл. 477, ал.2 от КЗ се разбират не само собственикът, но и ползвателят и държателят на съответното МПС. Както се установи делинквентът В. е управлявал собственото си МПС и по смисъла на цитираната разпоредба има качеството на застрахован. Следователно ответният застраховател е пасивно легитимиран да отговаря по предявените срещу него искове.

Отделно по делото не се твърди, нито са налице доказателства прекият причинител на вредите да е заплатил доброволно или по принудителен ред въз основа на влязлото в сила решение по предявените срещу него искове от ищите по чл.45 във вр.чл.52 от ЗЗД обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на родителя им. Този факт би имал значение за основателността на настоящите искове, съгл. постановките на Тълкувателно решение №2 от 06.06.2012г. на ОСТК на ВКС, но при положение, че такова плащане не се твърди и не е осъществено, то и не се поставя на изследване в процеса и не е обуславящ за изхода по настоящия спор.

Предвид обхвата на застрахователното покритие, регламентиран в чл.493, ал.1 от КЗ, застрахователят обезщетява всички вреди, за които отговаря застрахованото лице на основание чл.45 от ЗЗД.

С оглед определяне справедлив размер на дължимото обезщетение, следва да бъдат съобразени характера, степента и продължителността на търпените от ищеца болки и страдания от причинената в резултат на ПТП смърт на баща му. Съдът трябва да вземе предвид и конкретните икономически условия, чийто ориентир се явяват нормативно определените лимити на отговорността на застрахователя на риск "Гражданска отговорност на автомобилистите" като критерий наред със всички останали за определяне размера на обезщетението по чл. 52 ЗЗД.

Неимуществените вреди са продължително, трайно състояние и техния

размер следва да се установи към момента на постановяване на съдебното решение. При оценяването на неимуществените вреди е възможно да се използват два метода – обективен и субективен. Според първия всяко качество на човека има определена обективна стойност, независимо от изявата му и се изразява в специфична парична стойност. Съгласно субективния метод вредите се оценяват според конкретната жертва, претърпяла вредата.

Пострадалата е била на 52 годишна възраст, любяща майка, в добро здраве (по делото не са представени доказателства за наличието на заболявания, които да са причинили настъпването на смъртта), всеотдайна към децата си, грижеща се за близките си. От събраните по делото гласни доказателства – показанията на св. Г. и св. М., се установява, че отношенията между майката и децата ѝ, съотв.ищите са били хармонични, поддържащи се един друг. Отношенията на Х. и Г. Г.и с майката са били почти ежедневно поддържани по телефон или в непосредствен контакт. И двамата са били привързани към майката, помагали са си взаимно, и са търсили подкрепа един друг. Нито едно от децата не е било загубило връзката с майка си, напротив поддържали са топли отношения и чести контакти, независимо, че всяко едно е имало вече създадени свои отношения в личен план. Нещо повече, през различни периоди от време, всеки един от тях, в трудни моменти от живота си е живял при майката за продължителен период. Взаимно много са си помагали, като в отношенията им са били изпълнени с разбирателство, привързаност, уважение и обич. От инцидента ищите са били съкрушени. Загубата е била неочаквана. Смъртта на тяхната майка им се е отразила зле; липсата ѝ е била осезаема, тъй като ищите са били силно привързани към пострадалата. От значение е взаимната подкрепа, която са си оказвали един на друг – помагали са си взаимно и във всичко са търсели подкрепа в другия, във всеки един удобен момент са били заедно. Установява се по несъмнен начин от показанията на разпитаните свидетели, че между починалата и децата ѝ е градена стабилна връзка през годините, която не се е загубила след отделянето на децата и напускането на дома. Напротив, макар към момента на смъртта ѝ, да не са живеели в едно домакинство с пострадалия, ищите са били в много близки отношения, които са поддържали до последния миг, продължили са да се подкрепят взаимно в разбирателство и взаимност. От показанията на разпитаните се установява, че ищите, независимо възраст и

семеино положение, са страдали от внезапната кончина на майка им.

Установено е, с гласни доказателства и със заключението ва вещото лице по СПЕ, дълбоката скръб, която всеки от ищите е преживял от загубата на майката предвид съществуващите помежду им приживе на наследодателя им хармонични отношения на обич, уважение, привързаност и близост, тежестта на нанесената им от внезапната ѝ смърт травма.

Определянето на размера на обезщетението за неимуществени вреди на базата на принципа за справедливост, съдържащ се в разпоредбата на [чл. 52 от ЗЗД](#), се осъществява чрез преценка на всички установени по делото обективно съществуващи обстоятелства, относими към характера и тежестта на увреждането, степента и продължителността на болките и страданията във връзка с него, характерът на взаимоотношенията, създадени между майка и децата ѝ, ролята на бащата в семейството, общественото възприемане на справедливостта при конкретен етап от развитие на обществото, икономическите условия в страната. Едно от проявленията на тези условия е непрекъснатото осъвременяване на минималните нива на застрахователните суми /лимита/ за покриване в техните рамки на отговорността на застрахователя за неимуществени вреди, причинени от застрахования автомобилист на трети лица в срока на действие на задължителната застраховка „ГО” /чл. 266 и чл. 267 от КЗ отм./. Ежегодно нарастващите нива на застрахователно покритие за причинени на трети лица неимуществени вреди са обективен израз на динамичните промени в съществуващата икономическа обстановка, които в случая са съизмерими с предвидените в [пар. 27, ал. 1 от ПЗР на КЗ](#) (отм.) минимални лимита на отговорността на застрахователя. Нормативно предвидените лимита следва да се отчитат като ориентир за икономическите условия в страната към момента на настъпване на увреждащото събитие при преценката за действително претърпените неимуществени вреди и определянето по критериите по [чл.52 от ЗЗД](#) на дължимото се обезщетение за тях. Към момента на настъпване на процесното събитие /2019г./ лимитът на застрахователна отговорност за неимуществени и имуществени вреди вследствие на смърт независимо от броя на пострадалите е над 10 000 000 лв.(чл.492 т.1 от КЗ). От друга страна, размерът на обезщетението не следва да бъде и източник на обогатяване. От значение е и създаденият от съдебната практика ориентир, относим към аналогични случаи, тъй като в сферата на нематериалните ценности равенството в

обществото намира най-чист израз, а „справедливостта“ до голяма степен е изпълнена с морално съдържание и отразява обществената оценка на засегнатите нематериални вреди.

Предвид изложеното по-горе и с оглед обстоятелството, че законът и обичаят не предвиждат друг адекватен начин за обезщетяване на неимуществените вреди, настъпили за ищите от загубата на тяхната майка вследствие процесното ПТП, съобразявайки и икономическата обстановка в страната през 2019 г., то следва да се приеме, че справедливото обезщетение дължимо на ищите е в размер на по 140 000 лв. за всеки поотделно.

По отношение възражението за съпричиняване:

Съгласно разпоредбата на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД, ако увреденият е допринесъл за настъпването на вредите, обезщетението може да бъде намалено. Съпричиняването на вредата предполага наличие на пряка причинна връзка между поведението на пострадалия и настъпилия вредоносен резултат. Поведението на пострадалия може да бъде както действие, така и бездействие, но то винаги следва да е противоправно като то следва да води до настъпване на вредоносния резултат. С отговора на исковата молба ответникът е направил възражение за съпричиняване от страна на ИвА. Г., тъй като пострадалата е пътувала в автомобил, управляван от водач, употребил алкохол над законоустановения минимум, след като този факт и е бил известен, както и не е поставила обезопасителен колан като пътник в МПС в нарушение разпоредбата на чл.137а, ал.1 от ЗДпП и е способствала за настъпване на тежкия вредоносен резултат спрямо самата себе си. Въведено е и възражение за съпричиняване от страна на ищите, които не са предприели необходими действия за ограничаване вредите по отношение на физическото и душевното си здраве.

На първо място по отношение знанието на пострадалата, че водачът е управлявал МПС в нетрезво състояние, не се спори, а се установява и от събраните гласни доказателства (св.В.). Този факт сам по себе си осигурява реални предпоставки за настъпване на пътнотранспортно произшествие с друг автомобил или препятствие, респективно за увреждания на телесната цялост на пътниците. В. е бил с 3,65 промила алкохол в кръвта, което е тежка степен на алкохолно опиянение. За това свидетелства и механизма на самото ПТП: автомобилът е самокатастрофирал в стълб, без участието на други МПС, като ПТП се е реализирало едва няколко минути след потеглянето на автомобила. Поемането на предвидим и реално очакван риск или неговото неоправдано игнориране съставлява обективен принос на пострадалия. Пострадалата е поставила началото на причинно - следствения процес с взетото от нея самостоятелно решение за пътуване в автомобила, с което сама

се е поставила в опасност и риск от увреждане (т. 7 от Тълкувателно решение № 1/2014г. от 23.12.2015г., ВКС, ОСГТК).

На следващо място, от допуснатата КСМАТЕ се установява, че по време на ПТП пострадалата е пътувала на предна дясна седалка без поставен обезопасителен колан, с какъвто автомобилът е бил оборудван. Също от заключението се установява, че, предвид установения механизъм на настъпване на уврежданията, липсват данни за друго тяло, което да е притиснало пострадалата. Според вещите лица, ако бе поставен обезопасителен колан, то удара на главата на пострадалата в арматурното табло би бил предотвратен и тялото би останало на седалката. Доколкото причина за смъртта на наследодателя на ищите е тежката съчетаната травма на жизненоважни органи, получена в резултат на свободното преместване на тялото под давление на собствената му кинетична енергия, а определящо значение има смачкването на шийни прешлени, то следва да се приеме, че с непоставянето на обезопасителен колан пострадалата е допринесла за настъпването на вредите от ПТП. Вещото лице медик пояснява в съдебно заседание, че и при поставен предпазен колан, би могло да се получи счупване на шийен прешлен при жена, доколкото принципно се приема, че жените имат по-слаба мускулатура на шийните прешлени. Доколкото се касае за предположение без да извършено изследване в конкретиката на случая, то мнението в тази част не следва да се отчита при крайния извод на съда.

На последно място, според заключението на вещото лице по съдебно-психиатричната експертиза поради тежката депресия и продължителната липса на сън, установени и при двамата ищци, медикаментозно лечение и психотерапия биха били полезни за по-лесното разтоварване на отрицателните емоции, натрупани в резултат на първоначалния стрес, както и за ограничаване на неговата продължителност. Липсват данни ищите да са посещавали съответен специалист и към настоящия момент с цел овладяване на продължаващия посттравматичен стрес, което следва да се тълкува като проява на небрежност към собственото здраве. Пред вещото лице ищ.Г. е споделил своя негативизъм относно посещенията при лекар.

При тези съображения посоченото по-горе обезщетение следва да бъде намалено, на осн.чл.51, ал.2 от ЗЗД, поради съпричиняване на вредите от страна на починалия наследодател – 45 % и на ищите – 5 % или общо в размер на 50 %. Това определя основателността на заявените искове изцяло.

Поради уважаване на исковите за неимуществени вреди съдът намира за основателна и акцесорната претенция за мораторните лихви, считано от датата на предявяване на застрахователната претенция от увреденото лице до окончателното изплащане на задължението, на осн. [чл.429, ал.3 КЗ](#) вр. [чл.493, ал.1, т.5](#) и [чл.429, ал.2, т.2 КЗ](#) (в тази насока Решение №167/30.01.2020 по дело №2273/2018 на ВКС, ТК, II т.о.). Като неоснователна претенцията следва да бъде отхвърлена за периода от датата на деликта -05.05.2019г. до 23.02.2022г.

По отношение на разноските: На осн.чл.83, ал.1, т.4 от ГПК във вр.ТР 6/2012г. по т.д.№2/2012г. на ОСГТК на ВКС ищите са освободени от заплащане на държавна такса и разноски по делото.

Ответното дружество признава всеки един от исковете до размер на сумата от 35 хил.лева, но не може да се приеме, че не е дал повод за завеждането им, т.к. независимо, че в рекламационното производство е изразил готовност да заплати на всеки по 35 хил.лева, не го е сторил, независимо, че заявителите са посочили банкова сметка, по която да бъде преведено обезщетението.

С оглед изхода по исковете и на осн.чл.78, ал.6 от ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати в полза на съда авансираните от бюджета на съдебната власт разноски в размер на общо 5 950 лева, от които 5600 лева ДТ и 350 лв. – за вещо лице по СПЕ.

С оглед резултата по делото и на осн.чл.78, ал.1 от ГПК ответното дружество дължи на ищците възнаграждение на процесуалния представител, определено по реда на чл.38, ал.1, т.2 и ал.2 от ЗА във вр.чл.7, ал.2, т.4 от Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения в редакцията към момента на упълномощаването, или в размер на 2 630 лева за всеки процесуален представител.

Воден от горното, **СЪДЪТ**

РЕШИ:

ОСЪЖДА ЗАД „ОЗК – ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД ЕИК 121265177 със седалище и адрес на управление гр.София, жк Възраждане, ул.Света София 7, ет.5, **ДА ЗАПЛАТИ** на **Г. И. Г. с ЕГН ******* с адрес ****, сумата от 70 000 лева, представляваща обезщетение за **неимуществени** вреди, изразяващи се в болка и страдание, емоционален стрес и негативни психически изживявания от загубата на майка му Ива. П. Г. ЕГН *****, настъпила в резултат на ПТП от 05.05.2019г., виновно причинено от В. С. В. с ЕГН ***** като водач на л.а. „**“ с рег. №**, застрахован по риска „Гражданска отговорност“ в ЗАД „ОЗК - ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД, ведно със законната лихва върху главницата от 24.02.2022г. до окончателното изплащане на задължението, като отхвърля искането за периода от 05.05.2019г. до 23.02.2022г.

ОСЪЖДА ЗАД „ОЗК – ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД ЕИК 121265177 със седалище и адрес на управление гр.София, жк Възраждане, ул.Света София 7, ет.5, **ДА ЗАПЛАТИ** на **Х. И. Г. с ЕГН ******* с адрес ***, сумата от 70 000 лева, представляваща обезщетение за **неимуществени** вреди, изразяващи се в болка и страдание, емоционален стрес и негативни психически изживявания от загубата на майка йу Ива. П. Г. ЕГН *****, настъпила в резултат на ПТП от 05.05.2019г., виновно причинено от В. С. В. с ЕГН ***** като водач на л.а. „**“ с рег. №**, застрахован по риска „Гражданска отговорност“ в ЗАД „ОЗК - ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД, ведно със законната лихва върху главницата от 24.02.2022г. до окончателното изплащане на задължението, като отхвърля искането за периода от 05.05.2019г. до 23.02.2022г.

ОСЪЖДА ЗАД „ОЗК – ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД ЕИК 121265177 със седалище и адрес на управление гр.София, жк Възраждане, ул.Света София 7, ет.5, **да заплати** в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на Окръжен съд Варна държавна такса в размер на разноски в размер на общо 5 950 лева, от които 5600 лева ДТ и 350 лв. – за вещо лице по СПЕ.

ОСЪЖДА ЗАД „ОЗК – ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД ЕИК 121265177 със

седалище и адрес на управление гр.София, жк Възраждане, ул.Света София 7, ет.5, да заплати на адвокат Н. К. Т. адвокатско възнаграждение в размер на 2 630 лева, на осн.чл. 38, ал.1, т.2 от ЗАдв. и на осн. чл. 7, ал.2, т.4 от Наредба №1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

ОСЪЖДА ЗАД „ОЗК – ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД ЕИК 121265177 със седалище и адрес на управление гр.София, жк Възраждане, ул.Света София 7, ет.5, да заплати на адвокат Н. Б. Б. адвокатско възнаграждение в размер на 2 630 лева, на осн.чл. 38, ал.1, т.2 от ЗАдв. и на осн. чл. 7, ал.2, т.4 от Наредба №1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Банкова сметка, по която може да бъде платена сумата на Г. И. Г. ****

Банкова сметка, по която може да бъде платена сумата на Х. И. Г. ****.

РЕШЕНИЕТО може да бъде обжалвано с въззивна жалба пред **ВАРНЕНСКИ АПЕЛАТИВЕН СЪД** в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Варна: _____